
**A 3.3. PLATFORMA EDUCATIONALA ONLINE PENTRU SPRIJIN PROFESIONAL.
IDENTIFICARE RESURSE EDUCAȚIONALE PENTRU SUSȚINEREA EDUCAȚIEI INCLUZIVE DE CALITATE**

STRATEGIILE DIDACTICE

STRATEGIILE DIDACTICE

- In procesul de invatamant exista **strategii didactice**, aplicate selectiv si diferit de cadrele didactice. Ele au la baza:
  - 1. *teorii si forme*, tipuri de invatare, precum:
    - · *teorii semiotice* (ale invatarii), care releva rolul cuvintului in actiunea de invatare, din ele rezultand o cunoastere reflectorie;
    - · *teoriile operationale* (ale invatarii) care releva rolul manipularii obiectelor pentru dezvoltarea structurilor cognitive (operatii, notiuni), din ele rezultand o invatare operationala.

STRATEGIILE DIDACTICE

- 2. *moduri* de invatare:
  - - mecanica, constienta, de receptare, de mentinere, de descoperire, de inovare creativa etc.
- 3. *moduri de lucru* cu elevii:
  - - simbolic, operational, figural.

STRATEGIILE DIDACTICE

- Toate acestea se refera la **activitatea de instruire**. In activitatea de instruire se folosesc mijloace de invatamant, metode si moduri de organizare a predarii si invatarii.
- Astfel, in **predare** se poate utiliza **explicatia ca metoda**, iar in “*fixare*”, ca etapa a lectiei, se poate utiliza **exercitiul ca metoda**.
- Daca in predare se utilizeaza explicatia unui material, demonstratia devine un suport.

STRATEGIILE DIDACTICE

Demonstratia se poate realiza:

- cu mijloace *filmice* pentru a reda evoluția fenomenului
- *cu mijloace grafice*, scheme, desene, pentru a reda detaliat fenomenul, evenimentul, materialul de predat.

STRATEGIILE DIDACTICE

- Combinarea “fericita”, pe principiul de complementaritate, a celor trei elemente: “mijloace”, “metode” si “moduri” formeaza *strategia didactica*.
- *Scopul* strategiilor didactice este sa favorizeze elevului cunoasterea, s-o medieze, sa-l introduca in ea, sa-l ajute s-o descifreze.

STRATEGIILE DIDACTICE

Strategia didactica se apropie astfel de *strategia cognitiva*.

- Strategia cognitiva reprezinta deprinderea elevului de a-si organiza modul de gandire, procesele psihice (atentia, gandirea, perceptia etc.) pentru a realiza cunoasterea.
- Prin urmare, ambele strategii, cea cognitiva si cea didactica, vizeaza acelasi lucru: *organizarea cunoasterii umane*.

STRATEGIILE DIDACTICE

- Si tocmai in *conceperea* strategiilor didactice intervine “arta didactica” a profesorului. Ea favorizeaza creativitatea didactica. Nu exista “o strategie” didactica, ci strategii didactice posibile.
- *Legarea strategiilor* didactice de situatiile de instruire (actiuni,simboluri) conduce la specificarea functiilor lor.

STRATEGIILE DIDACTICE

- 1. *Strategia didactica sugereaza modul* in care trebuie sa fie abordata instruirea, modul de a pune elevul in contact cu materialul de invatat, utilizand o anumita experienta de invatare (prin receptare, prin actiune, prin descoperire etc.) ;
- 2. *Strategia didactica sugereaza o ipoteza de lucru* privind organizarea invatarii, a conditiilor ei interne si externe (R. Gagné) a mijloacelor si metodelor pentru a valorifica deplin resursele ei;

STRATEGIILE DIDACTICE

- 3. *Strategia didactica programeaza* un set de actiuni si operatii de instruire pentru atingerea obiectivelor fixate, conducand comportamentul de predare, de invatare;
- 4. *Strategia didactica impune criterii* de alegere si organizare a mijloacelor, metodelor si a modurilor de grupare a elevilor (frontal, grupal, individual) in functie de obiectivele propuse, de experienta de invatare, de caracteristicile profesorului, de caracteristicile elevilor, de timpul si de spatiul scolar, de momentul actiunii de instruire.

STRATEGIILE DIDACTICE

Cunoscand *functiile* strategiilor didactice:

- 1. *se poate deduce miscarea lor*, compunerea si recompunerea lor in functie de desfasurarea procesului de invatamant;
- 2. *se poate deduce* ca strategiile didactice sunt *moduri de abordare a predarii - instruirii; a cunoasterii deci*, realizata prin procesul de invatamant. In acest sens ,este necesar ca si profesorul si elevii sa stapaneasca diferite moduri de abordare a invatarii, adica diferite strategii didactice generale si particulare. Ex.: se vorbeste de invatare *prin receptare*, indrumata total de profesor si de invatare *prin descoperire*, total independenta sau oarecum indrumata (ultima cu rezultate mai bune)

STRATEGIILE DIDACTICE

STRATEGII DIDACTICE

- 1. *dupa logica gandirii*, ele sunt:
  - a. *inductive*, care conduc cunoasterea de la fapte empirice la notiuni, principii, legi. Traseul invatarii porneste, in acest caz, de la exemple concrete, percepute, explicate, si ajunge la idei, de la efecte la cauze, de la particular la general;
  - b. *deductive*, in care invatarea urmeaza sensul invers celui inductiv, pornind de la idei, concepte, principii, legi si mergand spre concret spre faptul observabil, de la general la particular;
  - c. *analogice*, in care cunoasterea, invatarea, se realizeaza mediat, prin modele;

STRATEGIILE DIDACTICE

- d. *mixte*, inductive si deductive, in cadrul carora se recunoaste meritul ambelor cai de cunoastere: inductiva si deductiva;
- e. *transductive*, in cadrul carora este utilizata forta explicativa a metaforei.

STRATEGIILE DIDACTICE

2. *in functie de gradul de dirijare nondirijare* a invatarii, strategiile didactice sunt:
- a. *algoritmice*, prescrise urmand reguli, pasi, pentru realizarea procesului de invatamant, fiind dirijate, rigide, cu efect de reducere a curiozitatii si originalitatii in invatare; ele pot fi : imitative, expositive, explicative, programate etc.;
  - b. *nealgoritmice*, care nu prescriu desfasurarea procesului de invatamant, cu o dirijare redusa, cu mai mult efort propriu din partea elevului, bazate pe munca independenta; ele sunt active, participative.

STRATEGIILE DIDACTICE

Din categoria strategiilor nealgoritmice fac parte: strategiile euristice, de cautare, de descoperire (heuriskein = a afla, a descoperi), asemanatoare cercetarii stiintifice. In contextul lor, elevul este autonom, el “incearca”, “cauta” pentru a descoperii, a redescoperi adevarul.

- Strategiile euristice, la randul lor, pot fi:
- -de descoperire semidirijata (explicativ - investigative),
- - conversativ – euristice,
- - de descoperire independenta,
- - de problematizare,
- - inductiv – experimentale,
- - creative, care lasa loc spontaneitatii gandirii divergente, originale.

STRATEGIILE DIDACTICE

- Nu exista *strategii pure*, elementele de dirijare/ nondirijare imbinandu - se in proportii diferite.
- Nu exista *strategii didactice “paradigma”*, ele fiind elaborate de profesor, de fiecare data original. Insa in elaborarea strategiilor didactice exista anumite “restrictii”: conceptia pedagogica a profesorului, obiectivele de realizat continuturile de transmis, tipul de invatare propus, timpul si spatiul scolar.

STRATEGIILE DIDACTICE

- *Strategiile euristice* declanseaza invatarea, impun cautarea, explorarea. Ele raspund cel mai bine caracteristicilor elevului, care nu poate fi “un obiect”, total reglat din exterior.
- *Strategiile algoritmice* asigura legaturile univoce intre predare si invatare.
- Insa, intrucat nu sunt cunoscute toate mecanismele procesului de invatare, nu este posibila a dirijare algoritmica totala. De aici si necesitatea corelarii celor doua categorii de strategii didactice.